

Verdiseminar KD

21.5.2012

Denne presentasjonen

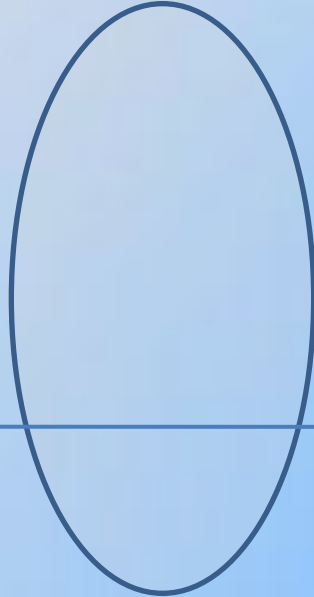
- Rammer inn data og resultater fra ICCS-studien – meget kortfattet
- Viser og relaterer noen verdidata – demokratiske verdier
- Viser og relaterer noen holdningsdata – indikasjoner på sentrale verdier som likhet-likestilling
- Ser på trekk ved skolens virksomhet i et eksemplarisk perspektiv

Den norske skolens dannelsesoppdrag

- Lære den enkelte å se seg selv som del av en helhet
- Gi barn og unge individuelle utfoldelsesmuligheter
- Gi barn og unge faglige og kulturelle impulser
- Gi barn og unge arbeidsredskaper og metoder

- Eller omskrevet til fire posisjoner – skolens oppdrag:
 - Fellesskapsorientering – *demokratidannelse*
 - Individorientering – *personlighetsdannelse*
 - Allmenn orientering – *allmenndannelse*
 - Arbeidslivsorientering - *yrkesutdannelse*

Fellesskapsorientering
Demokratidannelse

Allmenn orientering
Allmenndannelse

Arbeidslivsorientering
Yrkesutdanning

Individorientering
Personlighetsdannelse

Samlet - demokratisk beredskap

- Norge har deltatt i slike kartlegginger i 1999, 2000 og 2009.
 - 1999. Civic Education Study 9. trinn (CivEd 1999)
 - 2000 Civic Education Study 2 vg (CivEd 2000)
 - 2009 Internataional Civic and Citizenship Education Study (ICCS 2009)
- En bred demokratisk beredskap består av grunnleggende *oppfatninger*, viktige *holdninger*, gode *kunnskaper og ferdigheter* samt vilje til *engasjement* nå og i framtiden.

Demokrati- og samfunnsborger kartlegging - ICCS

Hovedhensikt:

Undersøke hvordan unge mennesker blir forberedt på rollen som demokratiske deltakere – samfunnsborgere.

både i skoleperspektiv og i et utvidet oppdragerperspektiv

Norge 3000 elever på 8. trinn og 3000 elever på 9. trinn – 100 minutter – oppgaver og spørsmål

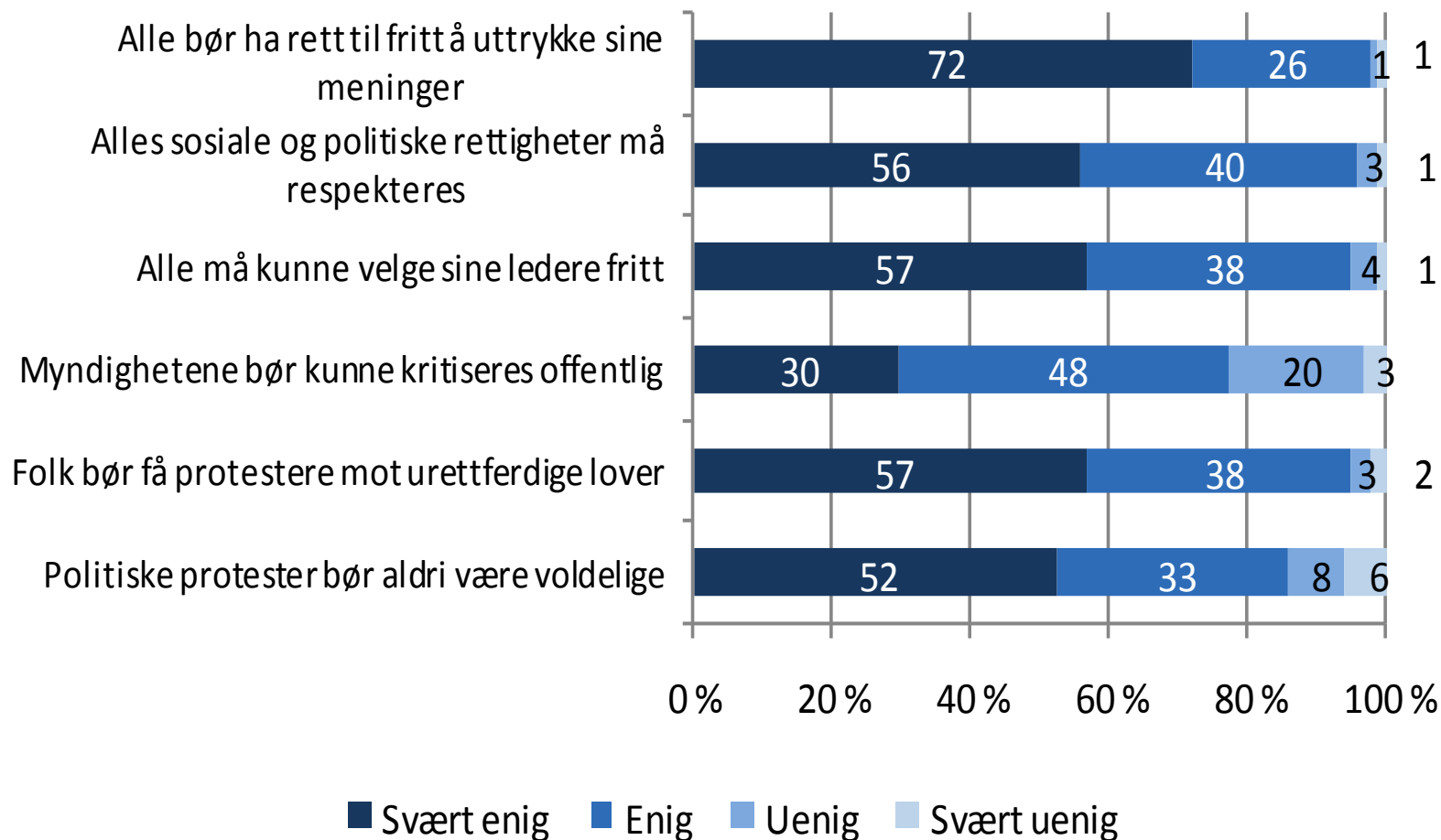
Internasjonale skalaer...

- ICCS-studien har utviklet flere skalaer som brukes i sammenligninger mellom land og mellom grupper av elever.
- Samlevariabler eller samlemål med skalaer for oppfatninger, holdninger og engasjement (affektive forhold) har internasjonale **gjennomsnitt på 50** med standardavvik på 10.
- En samlevariabel med skala for kunnskaper og ferdigheter (kognitive forhold) har et internasjonalt **gjennomsnitt på 500** med standardavvik på 100.

Hovedtrekk ved demokratiske verdier

- Norske elever gir støtte til *demokratiske verdier* som ytringsfrihet og frihet til å velge sine ledere.
- Noen elever er litt tilbakeholdne når det gjelder offentlig *kritikk av myndighetene*.
- Få elever kan akseptere voldelige ytringsformer.

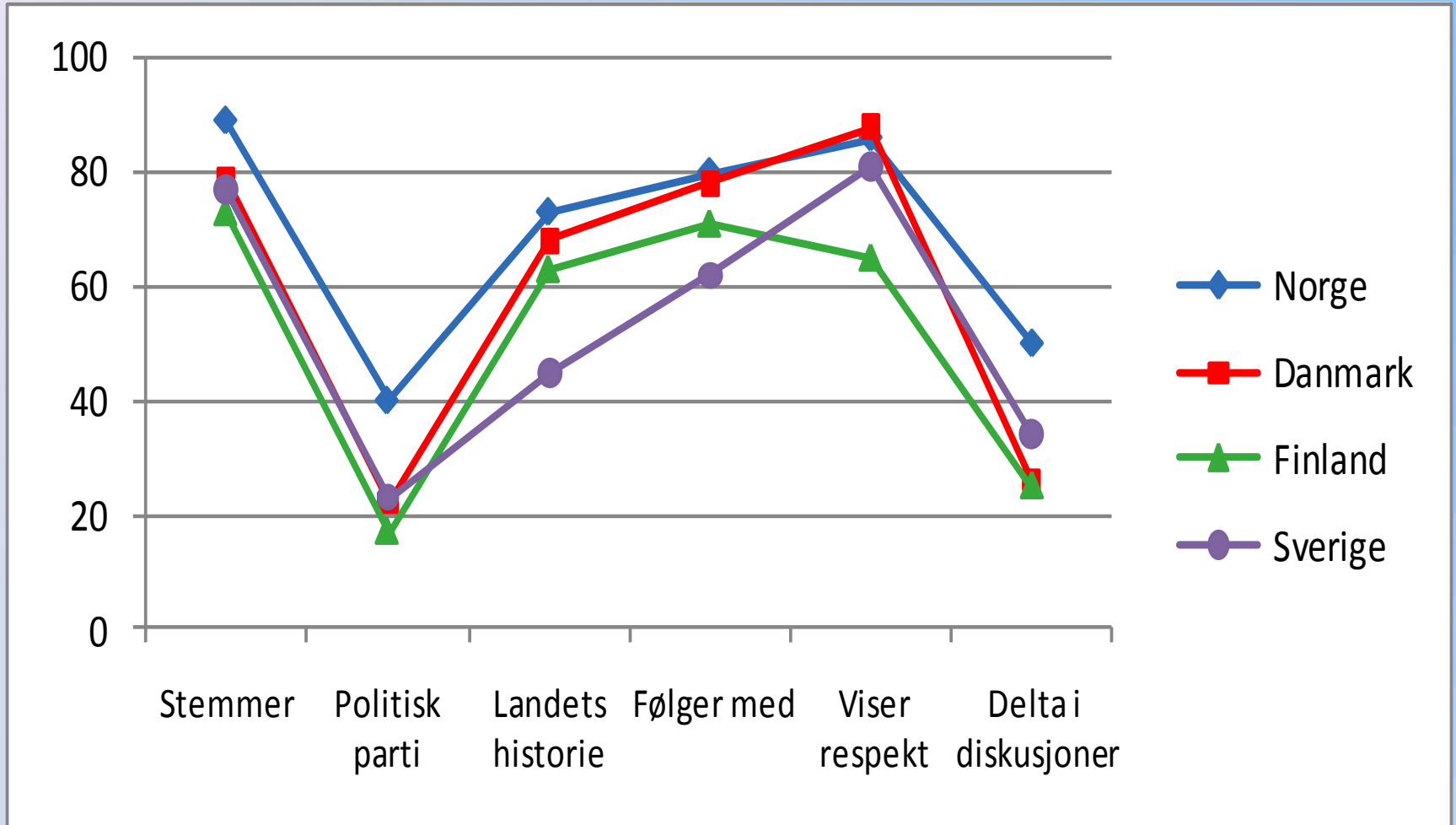
Støtte til demokratiske verdier

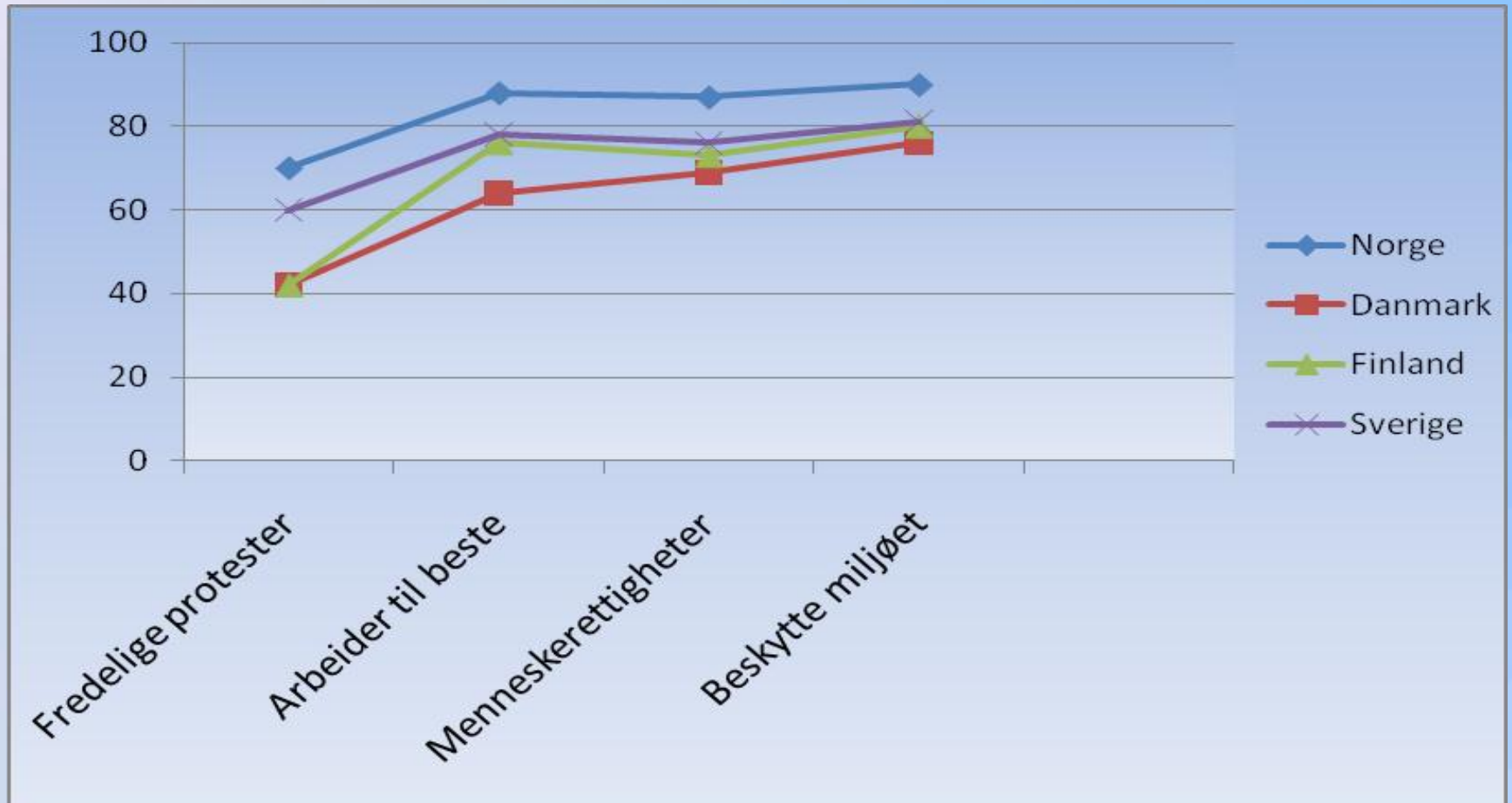
Hva kjennetegner en god samfunnsborger?

- Elevene slutter seg i stor grad til oppfatninger av et samfunnsborgerskap som både er *representativt orientert* og *deltakerorientert*.
- Sammenlignet med et internasjonalt gjennomsnitt svarer de norske elevene svakt bedre, men samtidig betydelig bedre enn andre elever i Norden.

Den representativt orienterte samfunnsborger (svært enig/enig)

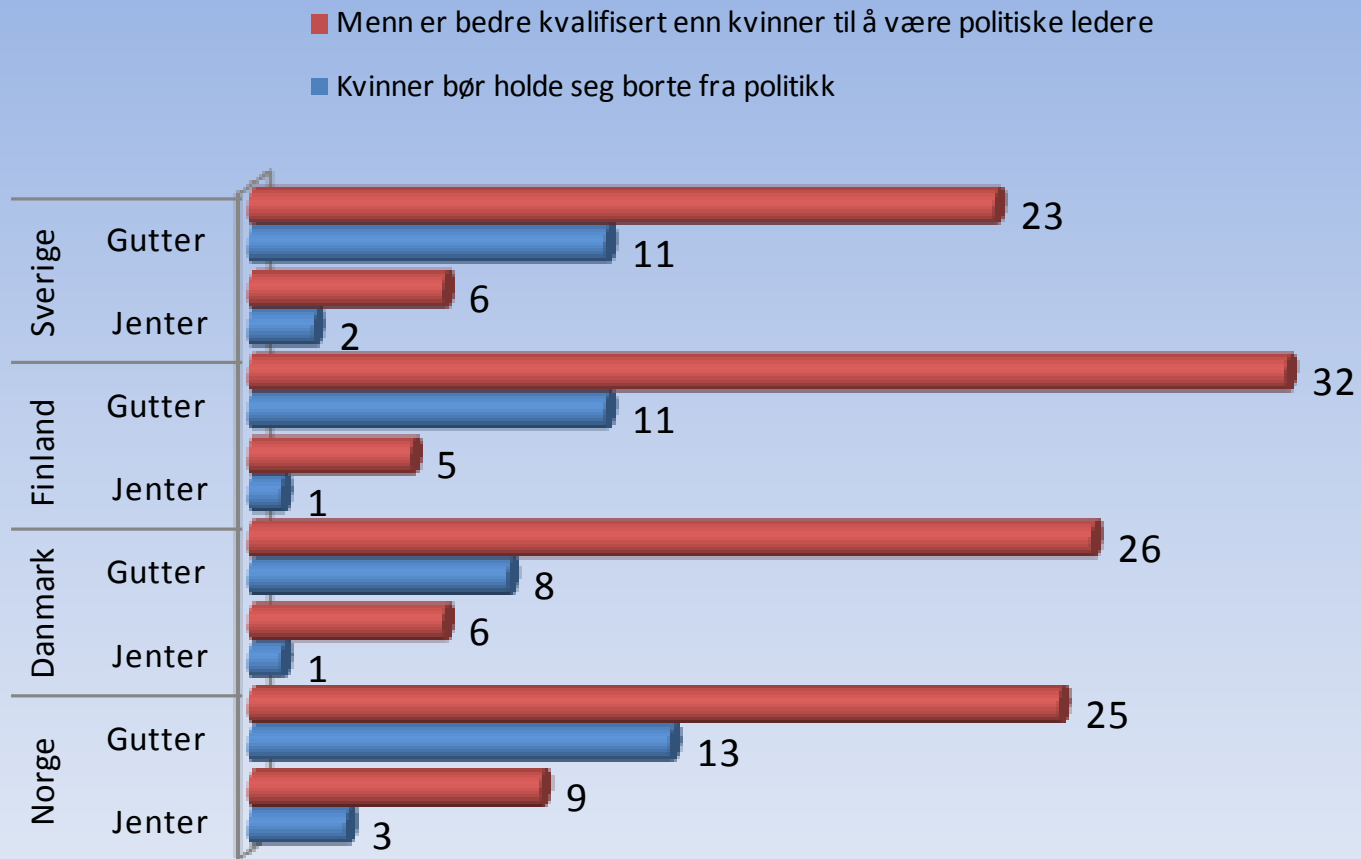
Nordisk støtte til den aktivt deltakerdemokratiske samfunnsborger (% positive svar)

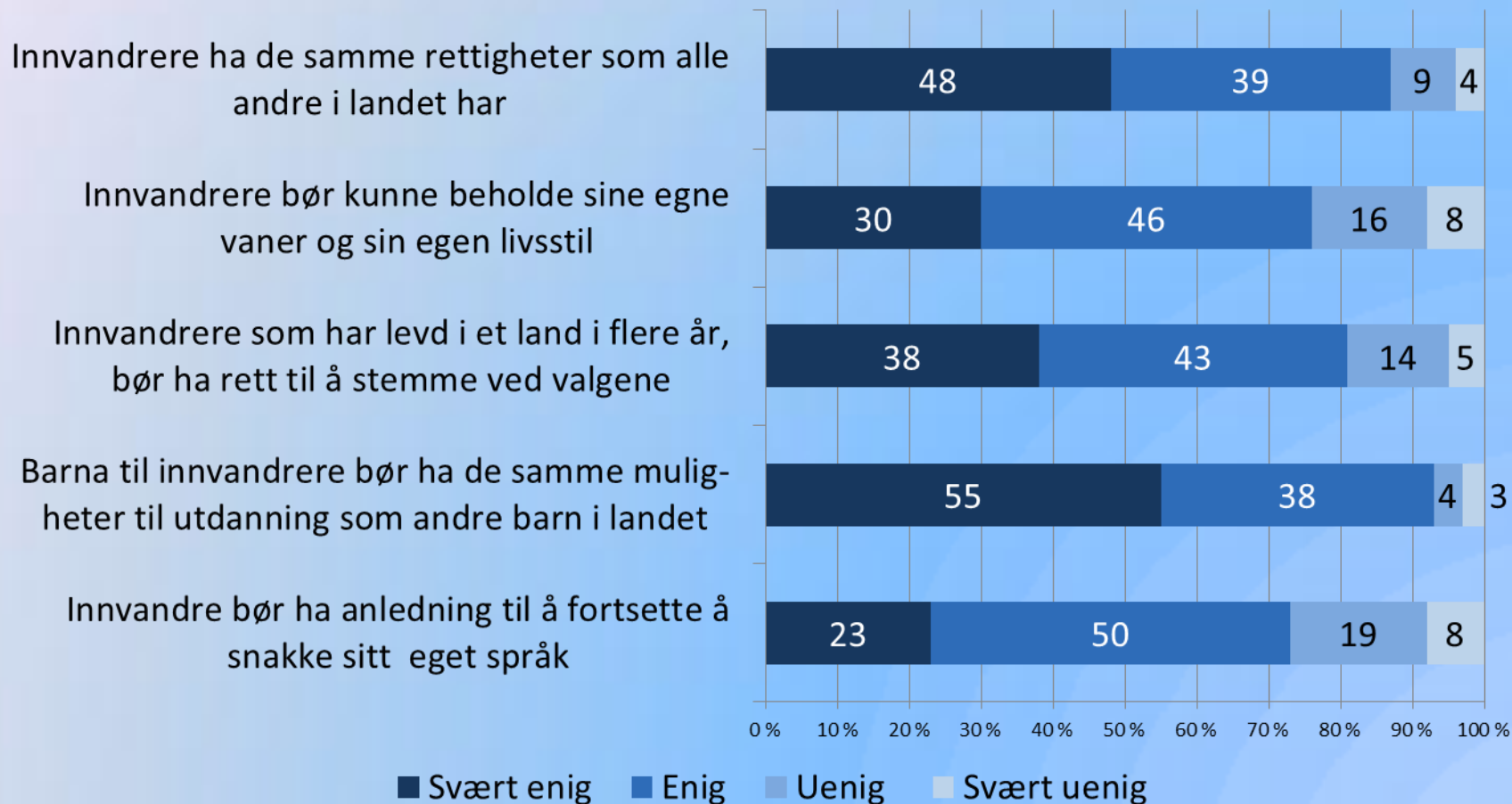
Hovedtrekk ved holdninger

- Norske elever uttrykker sterk støtte til *kvinnens* og *alle folkegruppers rettigheter* i samfunnet, men noe lavere støtte til *innvandreres rettigheter*.
- Jenter uttrykker gjennomgående høyere støtte enn guttene på holdningsvariablene.

Figur 3.8 To påstander om kvinners rettigheter (Svært enig / Enig). Gutter og jenter i de nordiske land. 8.trinn. Prosent.

Holdninger til innvandrere

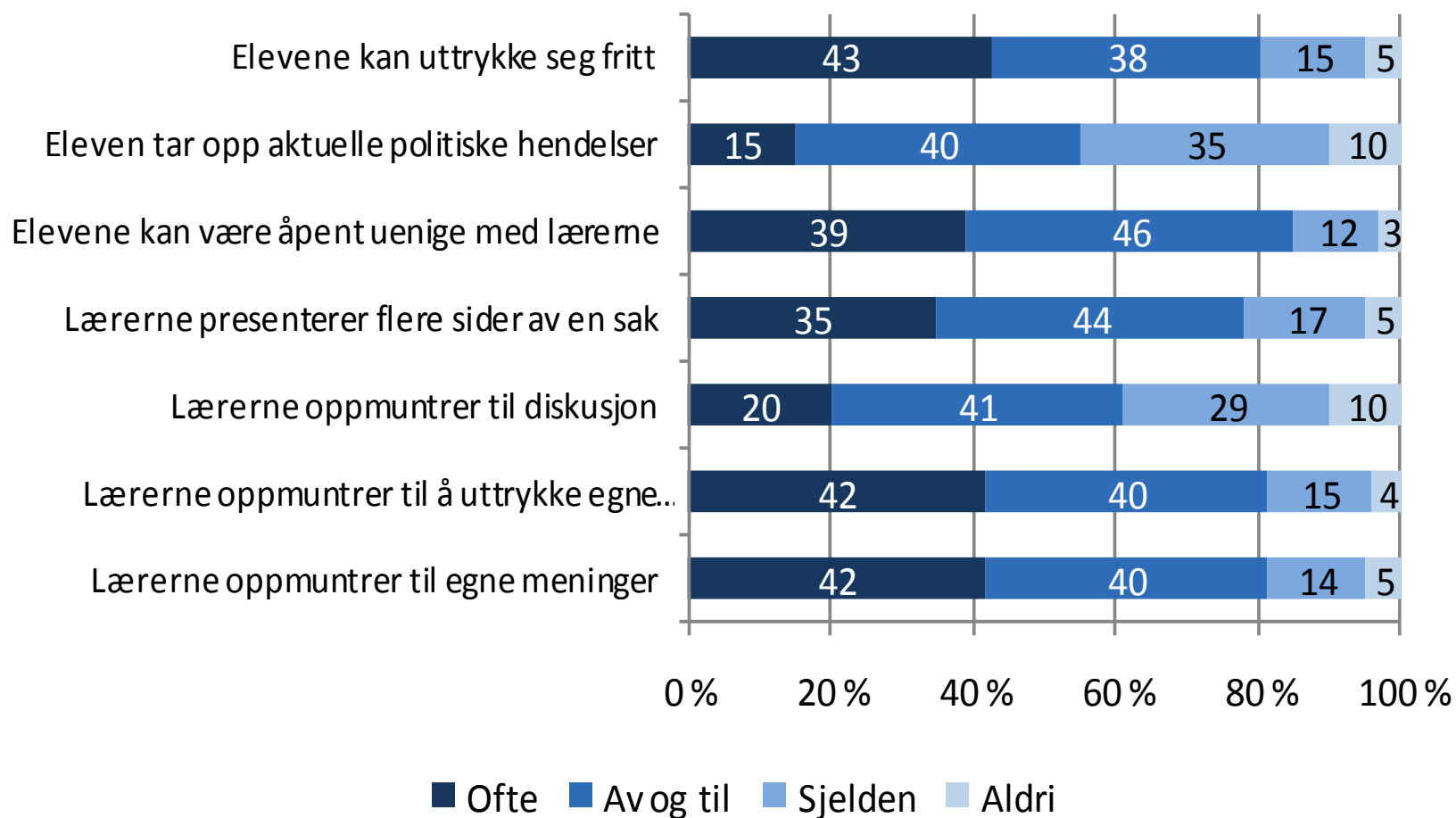
Sammenheng mellom kunnskapsnivåer og holdningsskårer- Norge

	Støtte til kvinners rettigheter	Støtte til like rettigheter for alle folkegrupper	Støtte til like rettigheter for innvandrere
Kognitiv skåre nivå 3 (>563)	59 (58)	56 (54)	53 (51)
Kognitiv skåre nivå 2 (>479)	55 (54)	52 (50)	51 (47)
Kognitiv skåre nivå 1 (>395)	50 (49)	49 (48)	48 (47)
Kognitiv skåre < nivå 1 (<395)	44 (45)	46 (44)	47 (44)

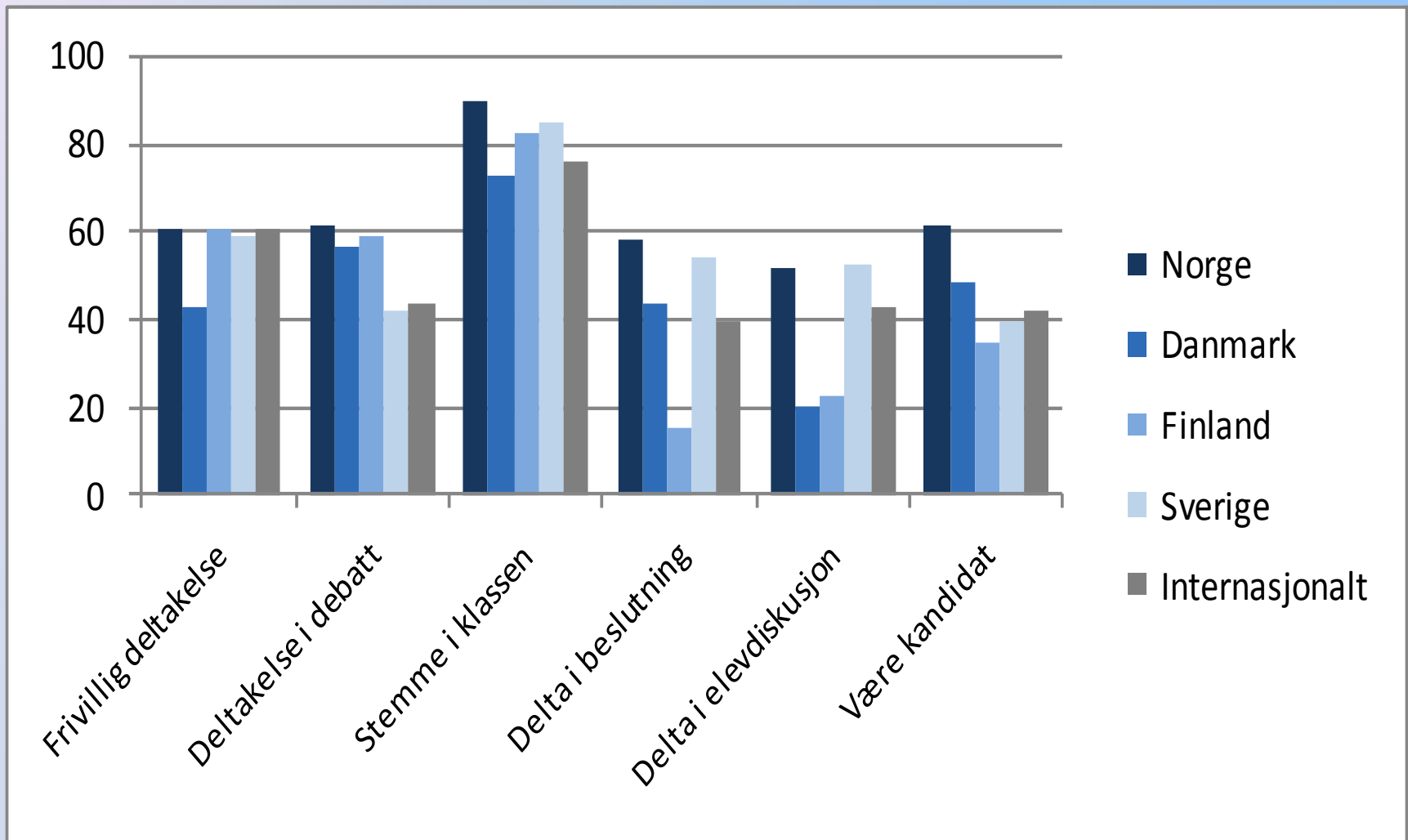
Elevene og skolen

- Norske elever opplever at de kan *ytre seg fritt og være uenige* med sine lærere når de diskuterer samfunnsspørsmål.
- Elevene opplever at de blir oppmuntret av sine lærere til å *danne seg meninger og gi uttrykk for dem*.
- Norske og nordiske elever opplever klimaet i klasserommet som mer åpent enn det internasjonale gjennomsnittet.
- En av fire norske elever har vært kandidater til klasse- og/eller elevråd siste 12 måneder. De skårer også høyt på en skala for demokratisk deltakelse i skolesamfunnet.
- En svært høy andel norske elever opplever rettferdige, interesserte og lyttende lærere.

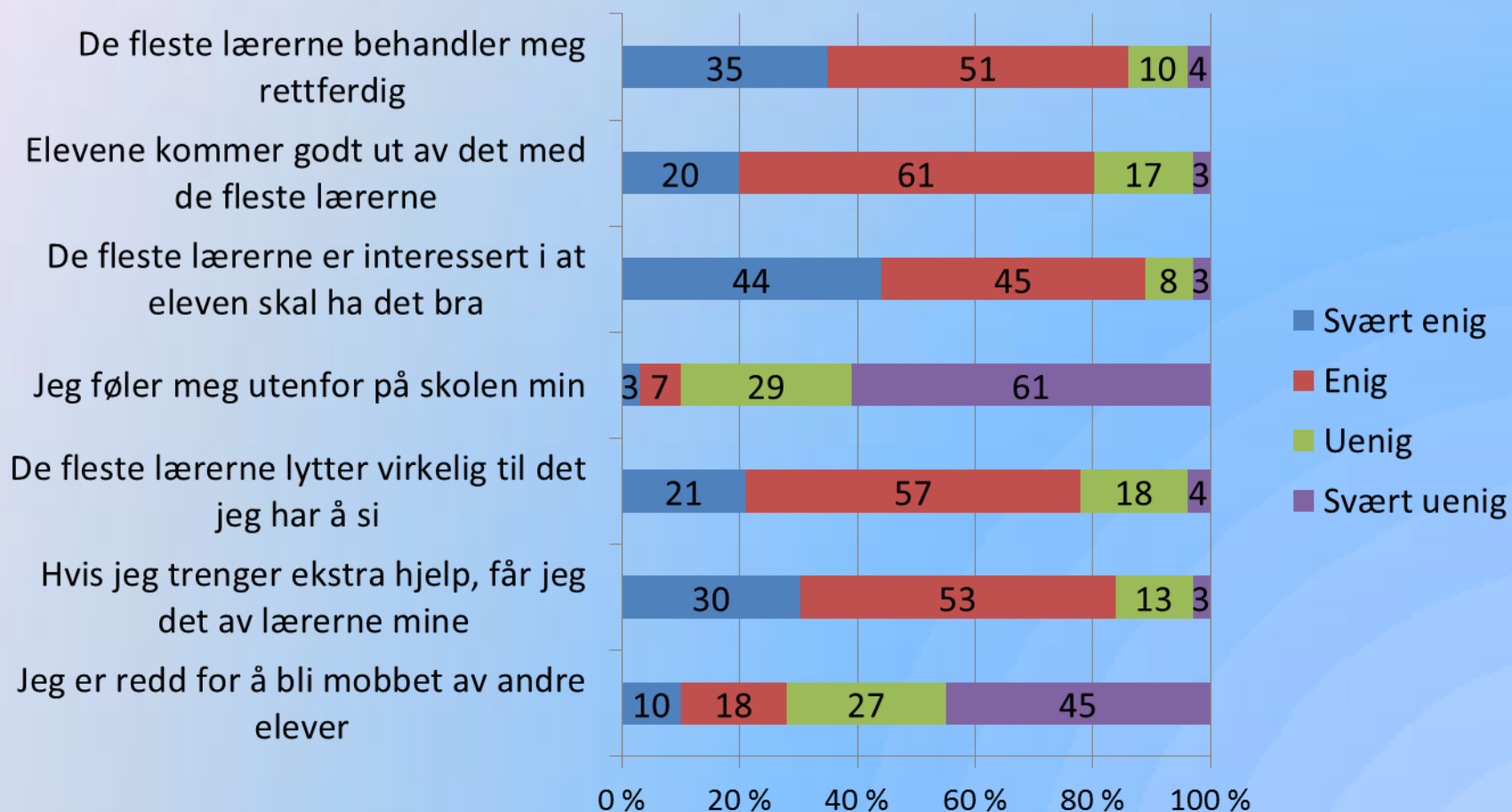
Diskusjonsklimaet i klasserommet

Demokratisk deltakelse i skolen – nordiske land (siste år/mer enn et år siden)

Relasjonen elev - lærer

Noen refleksjoner knyttet til studien

- Skolens ambisjoner på viktige områder uttrykt i formålsparagraf, generell læreplan og prinsipper og læreplaner i fag synes i rimelig grad oppfylt – både på verdisiden, på holdningssiden og gjennom en eksemplarisk skole
- Innretningen av skolen gjennom K06 synes ikke å ha svekket de ulike sidene av den demokratiske beredskapen – selv om rommet for slikt arbeid i skolen er blitt mindre
- Bokrikdommen i hjemmet, foreldrenes utdanning og yrke og aktivitetsnivået i hjemmet er viktig for å etablere både den demokratiske beredskapen